

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VIII. Quomodo Jurisdictio delegati finiatur, vel suspendatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

nisi excommunicatio Sedi Apostolica specialiter reservata sit.

ARTICULUS VIII.

Quomodo Jurisdictio delegati finiatur, vel suspendatur?

2359. **R**Esp. Jurisdictionem delegati finiri in totum, i. morte delegantis, re integra, c. licet 30. h. t. ibi: quia mandatum hujusmodi, re integra, morte mandatoris expiravit: non habet solus officium judicandi: si vero, ante mortem illius, Jurisdictione uti ceperit, taliter demandata, vices suas, & alius poterit adimplere: Secundò, per sententiam, quæ facit delegatum, in ea causa definire, esse Judicem cognitionis causæ, c. in literis. 9. h. t. ibi: ex quo Judex delegatus per se, vel alium, sententiam executioni mandavit, vel mandari precepit, ejus auctoritas, & Jurisdictio cessat: quia semel est officio suo functus: Tertiò, morte delegati, re adhuc integra c. quoniam 14. h. t. Arg. §. 10. Instit. & L. 58. ff. mandati: sed hoc intellige, si delegatio facta sit persone; non autem, si dignitati; nam hæc non moritur, c. quoniam cit. v. infra n. 2363. Similiter finitur morte delegati, si facta sit personæ, & dignitati simul, vel econtra; ita Zoësius h. t. n. 34. quia sic delegatio requirit duo; nisi commissio redderetur inutilis. Nam in dubio interpretatio sumenda est, ut actus valeat, L. quoties ff. de rebus dub. Hoc tamen videtur limitandum, ut non procedat indefinitè, nisi constet directè intentam esse illam copulativam, seu complexum ex utroque. Not. ulterius Jurisdictionem commissam non extingui amissâ dignitate, si facta sit persona; quia sic non tollitur ejus subjectum: Quartò, Jurisdictione finitur ejus morte, qui conveniendus erat; nam eo casu deficit ratio subjecti, in quo Jurisdictio exercenda foret; Quintò, lapsu temporis præfixi; c. 4. h. t. Sextò, relatione causæ ad delegantem, c. 3. de Offic. Legati: Septimò, revocatione delegantis, re adhuc integra; nam re non integra, revocari non potest, c. super 6. §. verum, h. t. & c. 6. cod. in 6. intellige autem, si revocatio sit expressa, sive tacita.

2360. Suspenditur autem primò, quando de delegatione alicui facta dubitatur; hinc,

donec de illa certò pateat, est sine effectu; c. cum in jure 31. h. t. ibi: nisi de mandato Sedis Apostolica certus extiteris, exequi non cogaris, quod mandatur.

Secundò, quando Judex delegatus, ut 2361. suspectus, recusatur, donec de causa suspecti cognitio sit habita coram arbitris, quos delegatus cogere potest rem declarare, c. suspicionis 39. h. t. ubi Gregorius IX. suspicionis ait: causâ, contra judicem assignatâ, non ipse, (qui forsan provocatus obesset) sed arbitri potius (coram quibus probatio est facienda, & ad quos omnia, quæ ad hunc articulum faciunt, pertinere noscuntur) possunt ad hoc terminum assignare: ab ipso quoque Judice (cui sicut Jurisdictio, sic & cætera, sine quibus explicati non potest, intelliguntur esse commissa) iidem, ut convenient, si discordes fuerint, in unam sententiam, vel tertiam concorditer advocent, cum quo duo, vel alter eorum id faciat, sunt cogendi; ne hujusmodi occasione principale negotium plus debito prologetur.

Tertiò cum à sententia delegati appellatur, executio interim suspenditur; c. 28. §. præterea h. t. ibi: præterea postulasti, si, cum à sententia, lata auctoritate litterarum nostrarum, in quibus appellatio est inhibita, fuerit appellatum, & literæ, post appellationem ad judices alios emanaverint, an ad mandatum posteriorum Judicum executio sententiæ, à prioribus delegata, debeat retardari, ut priores Judices ipsam, neque per se, neque per alios exequantur? Nos autem inquisitioni tuæ taliter respondemus, subjungit Pontifex: quòd, cum appellationibus causam, ex certa scientia Judicibus alijs committimus cognoscendam, appellationem videmur recipere, ac jurisdictionem priorum Judicum revocare, ut interim executio sententiæ suspendatur, donec appellationis merita plenius sint discussa &c.

2363. Circa datam responsi: not. 1. rem adhuc integram, communiter censeri, quando necdum est inchoata jurisdictione, eâ utendo, vel cepta, vel cepto negotio non tantum litis contestatione, verum etiam sola citatione legitima; quare res non amplius est integra, parte legitime citata, vel lite contestata; non autem, subdelegatione, vel sola præsentatione rescripti; sic Zoësius cit. n. 29. v. que diximus supra à n. 1590.

X x x 3

Not.

Not. 2. sicut diximus delegati Jurisdictionem finire morte naturali delegantis (si delegavit nomine suo; non, dignitatis; quia dignitas non moritur, aut interit, c. 5. de Rescript. in 6.) sic pariter dicendum, si resignavit, vel aliter Jurisdictionem suam amisit; ita Sanchez l. 8. matr. D. 28. n. 32. cum Jurisdictio delegati habeatur dependenter à Jurisdictione existente in delegante.

2364. Not. 3. si delegatus naturaliter moriatur, finire Jurisdictionem ejus, etiam re non integra; cum sic deficiat Jurisdictionis delegatæ subjectum, Arg. l. 27. §. 3. & L. 57. ff. mandati; quod intellige, si delegatio facta sit persone, juxta præced. num. secus, si dignitati, c. 14. h. t. ibi: quia sub expressis nominibus locorum, & non personarum, commissio emanavit, sibi socium in causæ cognitione adjunxit, nos sententiam illorum (sicut est iusta) ratam, & firmam habemus: si autem pluribus, (ut eorum judicio simultaneo causa tractetur, & eorum unus obeat) expirat in omnibus, etiam re non integra; secus, si singulis, quâ singulis.

Not. 4. Jurisdictionem delegati etiam finire, si elapsus sit numerus dierum præfixus; vel tempus præscriptum expeditioni causæ, quæ incipit à die, quo præstatæ sunt literæ delegationis, de quo c. 4. & 24. h. t. intellige, nisi ad certum diem, vel mensem, causæ expeditio determinata sit: & in cit. c. 24. illud specialiter additur, quod si Jurisdictio delegati expiret in termino peremptorio, quem partibus assignavit, post congruam horam peremptorij Judex non expectabit contumacem; si expiret, possit expectare in diem alteram, & iterum citare, si vult.

2365. Not. 5. etiam finire, si delegatus dolose, aut negligenter intra annum non utatur Jurisdictione commissa, quando Adversarius pro eo impetravit rescriptum, de quo c. 9. & 23. de Rescript. de quibus multa diximus supra à n. 1622. Advertendum præterea, quod Judex delegatus, Jurisdictionem sibi commissam ad exequendam sententiam retineat, usque ad annum à die sententiæ latæ, c. quarenti 26. h. t. vel si appellatum fuerit, & appellatio deferta, à die desertionis; sic Innocentius in c. quarenti v. ad annum, & Barbosa ibid. n. 1. Cæterum solus Papa, aut Prin-

ceps, potest committere causam, cum clausula: *appellatione remota*, ut vult Barbosa cit. n. 4.

ARTICULUS IX.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

2366. Quoniam minæ plerumque justum metum incutiunt, si efficaces judicentur, spectata personarum comminationum qualitate; & inde contingit, ut impetrantes à Sede Apostolica rescriptum justitiæ, minis impediuntur, ne Reos in jus vocare audeant; ideo Judices delegatos posse Jurisdictionem subdelegatam exercere, non tantum in partes contententes: sed etiam in eos, qui ejus Jurisdictionem, seu processum causæ, impedire, vel turbare volunt, ex c. quia quæsitum 1. h. t. Nam licet Jurisdictio delegata censeatur stricti juris, per c. cum olim 32. & c. 40. eod. atque adeo non debeat excedere fines mandati c. 22. de Rescript. nihil tamen contra hoc agitur, si delegatus eâ utatur, etiam in his, quæ necessaria sunt ad implendum mandatum? Nam, qui mandat principale, censetur etiam accessoria mandare, seu, qui executionem finis committit, etiam media, quæ necessaria sunt, committere censetur, c. præterea 5. h. t. ibi: etiamsi literæ commissionis ad non contineant; quibus præmissis:

2367. Quæstio est 1. an Judex ordinarius alteri possit causam delegare, reservato sibi hoc jure, ut consilium suum exquirendum sit adeo, ut eo non requisito, sententia à delegato lata, nulla sit? R. quod sic; ex c. si pro debilitate 3. h. t. ratio autem hujus postremi est, quia sic delegatus formam delegationis transgressus est.

Quæstio est 2. An, si dispositio, seu commissio generalis in certa specie verificari debeat, ei per specialem posteriorem derogetur? R. quod non; quia etiam prior secundum eventum specialis est; ut, si Papa Titio mandet conferri beneficium primò vacaturum in diœcesi; postea mandet, Cajo conferri primò vacaturum in civitate diœcesis: si accidat, primitus vacare beneficium in civitate, debetur Titio, non Cajo, nisi appareat, quod Pontifex voluerit derogare juri Titij, colligitur ex c.